WYNIA'S WEEK

Doe winkels en horeca open, maar wees streng op Schiphol

Posted on 27 februari 2021 by Eduard Bomhoff

De afweging ligt voor de hand: strengere grenzen om meer vrijheid te kunnen bieden binnen de eigen landsgrenzen. Japan is het meest duidelijke voorbeeld: het aantal internationale passagiers op Narita, het grootste vliegveld van Tokyo, daalde van 3, 2 miljoen in januari 2020 tot 166 duizend in december, dat is nog maar 5 procent van de laatste maand vóór covid-19.

Op Schiphol namen de internationale passagiers ook af, maar veel minder: van 5 miljoen in januari tot 1,2 miljoen in december, nog steeds 25 procent van de aantallen aan het begin van het jaar. Japan was dus heel streng aan de grens door bijna niemand toe te laten, maar in eigen land bleven scholen, universiteiten, winkels en restaurants open.

Internationale vrijheid of binnenlandse vrijheid?

Je zou dus verwachten dat het RIVM ons voorrekent hoe het de afweging maakt tussen meer of minder vrijheid op Schiphol en meer of minder lockdown in de rest

van Nederland. De website van het RIVM geeft voor de covid-19 periode tien documenten die het woord 'Schiphol' te bevatten, maar die gaan alle tien uitsluitend over milieukwesties.

Het RIVM meet ijverig met hoeveel de geluidsoverlast van Schiphol en de hoeveelheid fijnstof in de Haarlemmermeer zijn afgenomen door minder vliegtuigen, maar zwijgt over de nu even dringender vraag of minder vliegtuigen ook helpt tegen covid-19, en of een strenger beleid, zoals in Japan, dezelfde gunstige effecten zou hebben in het binnenland. Daarover niets bij het RIVM.

Nederland berekenen als een gesloten systeem

Mijn indruk is dat het rekenmodel van prof. Jacco Wallinga van het RIVM ook helemaal geen rekening houdt met de invoer van besmettingen uit het buitenland. Hij gebruikt de ontwikkeling over de tijd van het aantal sterfgevallen en ziekenhuisopnames en rekent terug naar de dynamiek van de besmettingen, maar behandelt heel Nederland als één gesloten systeem waarin het aantal besmettingen toe- of afneemt al naar gelang de geschatte dynamiek van het reproductiegetal. Zelfs nu nieuwe varianten van het virus het etiket 'Engels' of 'Zuid-Afrikaans' krijgen, lijkt het niet dat Walllinga's formules ruimte laten voor meer of minder import van besmette personen uit die landen.

Ik vond een artikel van D. J. Gaskin en co-auteurs over de invloed van vliegvelden op covid-19. Deze zorgvuldige studie voor alle 'counties' in de Verenigde Staten vond gemiddeld 50 procent méér besmettingen in counties met een vliegveld. Een artikel van T.A. Pana en co-auteurs analyseert het aantal sterfgevallen in de eerste 'golf' van 2020 in 37 landen en vindt dat verschillen in strengheid van de binnenlandse maatregelen veel minder belangrijk zijn dan de vraag of het land een heel groot en druk vliegveld heeft.

Een derde studie van Nakamura en co-auteurs met alleen cijfers uit de eerste fase van covid-19 komt tot de aanbeveling om internationaal vliegverkeer met ten minste 90 procent te beperken. Japan heeft zo gehandeld; Nederland komt zelfs niet in de buurt.

Hier zijn heel wat conclusies te trekken:

1. Zet naast de binnenlandse, beperkte en gesloten berekeningen van Wallinga die niet over de grens kijken een schatting die niet alleen rekent met de strengheid van de maatregelen in het binnenland, maar evenzeer de strengheid op Schiphol – die volgens de schatting van Pana belangrijker is.

2. Geef opdracht aan Schiphol om binnenkomende passagiers niet naar huis te laten gaan, maar verplicht hun quarantaine door te brengen in een één-persoons kamer in een nabij hotel, met straffen als ze hun quarantaine overtreden.

3. Stel de Tweede Kamer voor om een zo streng mogelijk regime op Schiphol voor een maand te proberen, en te bezien of de cijfers van covid-19 wat beter worden. Als dat het geval is, accepteer dan dat toeristen en zakenmensen uit het buitenland nog een paar maanden geduld moeten hebben in afwachting van hun vaccinatie-paspoort.

4. Zet tegenover dat slechte nieuws voor Schiphol een grote portie goed nieuws voor de scholen, de winkels en de horeca. De Amerikaanse statisticus Youyang Gu @youyanggu meent nu op grond van zijn research dat er geen reden is om scholen en universiteiten niet volledig te heropenen. We kunnen de docenten vaccineren en de leerlingen twee keer per week een sneltest afnemen. Als ten minste de 26 artsen in het team van het RIVM kunnen begrijpen dat sneltests iets meer fouten maken, maar voor scholen en bedrijven goed werken bij snel resultaat en frequente toepassing.

Rutte moet nu eens doorpakken

Misschien is er ook nog een bestuurlijke conclusie. Premier Mark Rutte is een voorbeeld van wat de Romeinse historicus Tacitus beschrijft als *Modestus ad alia omnia nisi ad dominationem. – Met alles meegaand en inschikkelijk behalve als het gaat om zijn eigen positie.*

Met zo veel aanwijzingen dat Schiphol cruciaal is om covid-19 terug te dringen, hoewel het RIVM daar een grote blinde vlek voor heeft, is het tijd dat de premier niet langer inschikkelijk probeert om de harmonie te bewaren met al zijn overlegpartners, maar eenzaam en alleen de knoop doorhakt: afstand van het foute rekenmodel van Wallinga, en een nieuwe koers, uitgezet door epidemiologen, en

desnoods zonder de 26 artsen van het RIVM: heel streng op het vliegveld, een paar weken geduld voor de eerste resultaten en dan hopelijk meer vrijheid voor de Nederlanders.